

Угрин О.Г., кандидат психологічних наук, доцент
доцент кафедри психології управління ЛьвДУВС, м. Львів

Христук О.Л., кандидат психологічних наук, доцент
доцент кафедри психології діяльності в особливих умовах ЛьвДУВС,
м. Львів, Україна

СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ: СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД

Постановка проблеми. Стрес – це неспецифічна реакція організму на сильний подразник. Стрес – це стан психічного напруження, що виникає у людини в процесі діяльності, ускладненої певними обставинами (Г. Сельє) (Степанов, 2006). Введення карантинних заходів через загрозу COVID-19 – це і було стресовою реакцією для багатьох людей, адже позбавило їх звичних форм життєдіяльності та функціонування. Зокрема, такою звичною формою функціонування у молоді є спосіб навчання через очне спілкування об'єкт-суб'єктних відносин. Вимушене введення дистанційної форми навчання в освітній сфері – для окремих представників молоді було стресовим, для інших – нейтральним, а ще для інших достатньо позитивним фактором. За когнітивною теорією стресу Р. Лазаруса одна і та ж подія може зумовити високий рівень стресу в одного індивіда і водночас виявитися практично нейтральною для іншого (Злишков, Лукомська, Федан, 2016).

Дистанційна форма навчання – це сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій. Зрозуміти ставлення молоді до дистанційного навчання на сучасному етапі і було метою нашого дослідження (Uk.wikipedia.org, 2020).

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що в даних тезах представлено результати лише однієї із частин емпіричного дослідження¹

¹ Дане психологічне дослідження почалось в квітні 2020 року та триває й досі

особливостей переживання, навчання й мотивації, шляхів подолання труднощів, пов'язаних із реаліями сьогодення (загроза COVID -19).

Для з'ясування ставлення молоді до дистанційного навчання за час впроваджених карантинних заходів, пов'язаних із світовою пандемією проведено опитування (в онлайн режимі). В ньому взяло участь 130 осіб, віком від 15 до 22 років, з них 111 осіб (85%) – жінок та 19 осіб (15%) – чоловіків. Так, аналізуючи відповіді на запитання про те, чи відчували респонденти тривогу під час карантину, переважаюча більшість (72%) – відповіла “так” (див. рис.1).

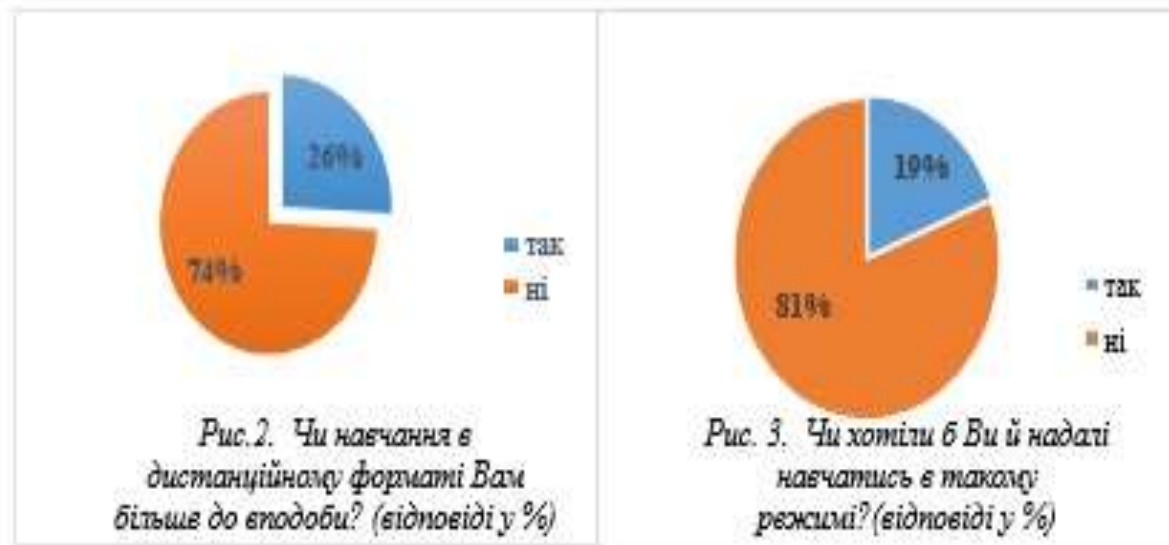

Отримані результати є зрозумілими, адже з подібною ситуацією молодь як і люди всього світу раніше не зустрічалися, відсутній попередній досвід, поведінкові патерни та копінг стратегії.

Оскільки наша вибірка, це молодь, що відноситься до покоління Z², то цікавим вважали дослідити наскільки формат дистанційного навчання їм до вподоби та чи хотіли б Вони й надалі навчатись в такій системі (див. рис.2 і 3). Так, незважаючи на те, що молодь полюбляє й активно та щоденно використовує

² Покоління Z відповідає визначенню терміна «Digital Native», діти технологій, особливо активні користувачі різноманітних інтернет ресурсів та програм (YouTube, соціальні мережі тощо) з прогресивними поглядами на різні речі, впровадження в життя новітніх технологій зокрема.

інтернет в своїй життєдіяльності, навчання в дистанційному форматі більшості з них не сподобалось (74%) та не хотіли б в майбутньому навчатись в подібному режимі (81%).

Отримані результати можуть свідчити про те, що за цей короткий час досвід використання та навчання в дистанційній системі ще не інтегрувався в життя молоді. А використання інтернет ресурсів пов'язують лише з особистісною сферою та сферою розваг.

Також, для більш кращого розуміння ставлення молоді до системи дистанційного навчання ми також запропонували їм написати переваги та недоліки онлайн навчання.

Так, до переваг молодь віднесла такі пункти як:

- можна довго спати;
- не потрібно нікуди йти, все на місці;
- можна списувати домашнє завдання;
- в системі видно завдання на період і дедлайн їх здачі;
- більше вільного часу;
- не потрібно витратити кошти на дорогу до університету;
- відведена достатня кількість часу на виконання завдання;
- легка і проста форма навчання;
- формування самостійності;
- можна паралельно виконувати декілька важливих справ;

- навчання у зручний для мене час;
- менше стресу;
- виконання роботи до певного терміну;
- зручність у виконанні завдання, простір і час обирати самостійно;
- більше часу приділяю науці, нічого не відволікає;
- відсутні переваги, жодних назвати не можу;
- використання технічних пристроїв, програм;
- лаконічність подачі інформації, економія часу на письмі, конспектуванні,

зручна платформа;

● я можу знаходитись зі своєю сім'єю, виконую завдання коли мені комфортно;

- сесія онлайн;
- самоосвіта та самореалізація;
- різновидність;
- без “корків” потрапляю на пари

Щодо недоліків, то серед основних респонденти називають наступні:

- відсутність живого спілкування;
- майже все: те, що здавалось плюсом, насправді виявилось мінусом;
- багато матеріалу для вивчення і мало практики;
- неефективно;
- викладачі не мають можливості пояснити детально певний матеріал,

навести приклади з практики;

● поганий інтернет, перевантаженість роботи чи доступ до сайту дистанційного навчання;

● під час заняття чи екзамену раптово може перерватись зв'язок, відсутність електроенергії;

- постійне перебування вдома, краще відвідувати університет;

● відсутній прямий контакт з викладачами, можливість отримати пораду, позитивне враження від роботи з групою та викладачами;

- не завжди є доступ до інтернету і тому не так чітко засвоюється інформація;

- відсутність зворотного зв'язку, бракує групової активності, спільного обговорення питань;

- бракує інформації;

- недокінця зрозуміло як виконувати окремі завдання;

- погано засвоюється навчальний матеріал;

- відсутній зв'язок з деякими вчителями / викладачами;

- багато матеріалу на самостійне опрацювання, важче опрацювати;

- присутні соматичні прояви (головна біль, біль в очах та спині) та малорухливий спосіб життя;

- бракує соціуму;

- оплата навчання не змінилась;

- немає можливості продемонструвати свої знання;

- не можливість поглибити знання так, як під час навчання в університеті;

- незрозумілий формат оцінювання, об'ємні роботи;

- ефективність нижча, бо гірше засвоюється вивчений матеріал;

- не цікаво;

- дистанційне навчання - це інформація на 1 день, яка забувається;

- не враховуються можливості із технікою.

Висновки. Таким чином, ми можемо констатувати, що ставлення молоді до дистанційного навчання на сучасному етапі має такі особливості. Як і зазначалось на початку, представлено лише першу частину емпіричного дослідження з метою актуалізації проблематики.

Список використаних джерел:

Зливков, В.Л., Лукомська, С.О., Федан, О.В. (2016). *Психодіагностика особистості у кризових життєвих ситуаціях*. Київ.: Педагогічна думка, 219 с.

Степанов, О.М. (2006). *Психологічна енциклопедія*. К.: “Академвидав”, 424 с.

Uk.wikipedia.org. (2020). *Дистанційне Навчання*. [online] Available at:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%94%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5_%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F>